

Bandomasis – Proof : 5 CENT. / 4 AUKSINAI / 75 SK.

Dr. Vytautas Doniela

Infliacijai augant, 1922 metų kovo 1 d. pašto tarifai buvo padvigubinti. Prisireikė naujos 4 auksinų vertės ženklų, nes tiek dabar jau kainavo ir paprastas laiškas į užsienį, ir registruotas laiškas pačioje Lietuvoje (iki 20 g). Buvo nutarta perspausdinti vienos eilutės "4 AUKSINAI" užspaudu tuo metu retai naudojamus Berlyno Ketvirtosios laidos 75 skatikų ženklus (Michel nr.116, Scott nr. 114).

Atsiradus skundų, kad sumaišoma ženklo vertė, buvo nutarta senają 75 skatikų vertę užjuodinti visuose 4 ženklo kampuose panaudojant brūkšnelius. Tuo tikslu spaustuvėje buvo bandyta antrą kartą perspausdinti, tai yra, brūkšneliais užjuodinti ženklų lapus, ant kurių jau buvo uždėta "4 AUKSINAI" eilutė. Bet kai greit paškėjo, kad sunku suderinti du atskirai dedamus užspaudus, buvo nutarta panaudoti naują dizainą, kuris iš karto sujungia ir eilutę "4 AUKSINAI", ir senosios vertės užjuodinimą brūkšneliais. (Michel nr. 117, Scott nr. 115). Kas atsitiko su blogai pavykusiais lapais (ženklais), kur kampų užjuodinimas atispaudė nesuderintas su "4 AUKSINAI" eilute – taigi, kas atsitiko su prastai perspausdintais ženklais, kuriuos galima vadinti bandomaisiais ? Galimas dalykas, kad dalis jų pateko apyvarton ir liko nepastebėti. Bet didesnė tikimybė, kad bent dalis ju buvo "atidėti" ir gulėjo sandėlyje, nes dabar aišku, kad, gal nebesusigaudant, po kelių mėnesių jie buvo panaudoti, kai auksinų / skatikų ženklai buvo masiškai perspausdinami į litus/centus 1922 metų rugsėjo pabaigoje.

Čia rodomas ženklas yra vienas iš tokų blogai suderintų "bandomųjų" jau su "5 CENT" užspaudu (Michel nr. 166, Scott nr. 150).

As inflation kept rising, on 1st March 1922 Lithuania's Postal Department doubled its postal rates. The new rates included a fairly common charge of 4 auksinai for both foreign letters and registered local letters, both up to 20 grams. As no stamps had been issued for the 4 auksinai denomination, the resultant need was met by surcharging the least useful but still plentiful value, the 75 skatikai stamp of the Fourth Berlin Issue. The surcharging was done by simply printing "4 AUKSINAI" over a considerable quantity of the 75 skatikai stock. (Michel No. 116, Scott No.114).

When it turned out that this procedure caused some confusion, it was decided to obliterate the confusing old value of 75 skatikai by means of additional bars on all four corners of the stamp so overprinted. But this method was not quite satisfactory either, as the printer found it difficult to align the additional bars with the "4 AUKSINAI" line already in place. Thus a new overprint design was made up which combined both the "4 AUKSINAI" line and the obliterating bars. (Michel No.117, Scott No.115).

During a probationary stage of the overprinting, that is, when the obliterating corner bars were printed over the stamps which already had been overprinted with the "4 AUKSINAI" line, some sheets came to be produced which showed unacceptably bad alignment. As genuine products, they may be regarded as proofs. But what became of them? Some may have been put into postal circulation -- if so, such badly aligned stamps must be rare. But it is more likely that the sheets showing bad alignment were put aside. It is clear now that at least some of them were used up later when large quantities of the skatikai/auksinai stock were overprinted once more to produce the centai/litai values. This did happen to at least some of the badly aligned 4 A / 75 skatikai sheets with barred obliterations when they came to be overprinted once more with the "5 CENT." cliche.

The stamp shown here is one of the badly aligned "proofs" overprinted once more with the "5 CENT." cliche (Michel No. 166, Scott No.150).